

Men ziet, dat in den Staat New-York met zeer slechte neigingen onder het publiek moet worden rekening gehouden, doch ook, dat deze door krachtig optreden kunnen worden onderdrukt.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE VOORGESTELDE WIJZE VAN VERKIEZING VAN HET HOOFDBESTUUR.

Het was zeker voor de commissie van wetsherziening geen gemakkelijke taak, om de van verschillende zijde aanbevolen districtsgewijze vertegenwoordiging in het hoofdbestuur aan te passen aan de bestaande bepalingen.

Het komt mij volkomen juist voor, dat de verkiezing zal blijven aan de algemeene vergadering. Al is het wenschelijk, dat het hoofdbestuur zooveel mogelijk een afspiegeling is van de maatschappij, een bestuur behoort te worden gekozen door de leden en niet te bestaan uit vertegenwoordigers der afdelingen. Dat laatste is de algemeene vergadering. Als er zekerheid bestaat, dat de hoofdbestuurders over het geheele land verdeeld worden, dan is aan de bedoeling van de voorstellende afdelingen voldaan.

Hoewel ik dus geheel meega met de meening van de commissie, dat de verkiezing van het hoofdbestuur moet blijven aan de algemeene vergadering, meen ik toch, dat eenige wijziging noodig zal zijn.

Wij komen op deze wijze in conflict met art. 75 (nieuw). Behalve de secretaris moet nog een ander lid te Amsterdam wonen. Dit is nu ook het geval en kan nu gehandhaafd worden. Natuurlijk kan er zoolang wij het voorrecht bezitten onzen penningmeester en bibliothecaris te behouden, geen moeielijkheid ontstaan, maar de bedoeling is natuurlijk, dat onder het „ander lid” één der op de gewone wijze verkozen leden verstaan wordt. Als voortaan het lid uit Amsterdam aan de beurt van aftreding is, moet door één der drie districten een lid uit Amsterdam op de voordracht worden geplaatst. Maar welk van de drie moet dat doen? Vermoedelijk zal Amsterdam het zelf wel doen, maar het behoeft niet. En als Amsterdam het doet, kan deze afdeling de verkiezing door de algemeene vergadering illusoir maken, door maar één Amsterdamer op het drietal te plaatsen. De algemeene vergadering moet dan die ééne kiezen. Om dit bezwaar op te heffen, moet of art. 75 gewijzigd worden, of moeten de districten verplicht zijn leden uit het district voor te dragen. Om voor Amsterdam een uitzondering te maken, komt mij minder gewenscht voor. Wordt de bepaling, zooals Delft wil, aangenomen om voor te dragen leden uit het district, dan kan de bepaling in art. 75 tevens verdwijnen, maar moet Amsterdam een afzonderlijk district worden, omdat anders de daarmee gecombineerde afdelingen nooit een hoofdbestuurder onder hun leden zullen kunnen tellen.

In de tweede plaats komt mij het opmaken der voordracht een beetje omslachtig voor. Uit het voorgestelde huishoudelijk reglement is niet duidelijk of de vergadering van districts-afgevaardigden de volgorde bepaalt naar het aantal stemmen uitgebracht door de afdelingen of door het in de afdee-

lingsvergadering verkregen aantal stemmen. In beide gevallen echter komt de heele zaak neer op het maken van eenige optellingen. Om daarvoor nu een vergadering te beleggen van afgevaardigden, is wel een beetje overbodig. In het voorstel-Arnhem heeft deze vergadering zin, in het voorstel van de commissie niet en kan dus wel vervallen.

De bedoeling van Arnhem, Delft en ook van de commissie is, om de districten te laten bestaan uit een even groot aantal leden. Na aftrek van Amsterdam, dat in elk geval een afzonderlijk district zal moeten worden, blijven er over ongeveer 2000 leden, dus per district 250. Dan zullen afdeelingen als 's-Gravenhage met 233, Rotterdam met 150, Utrecht met 133 leden een zóó sterk overwicht hebben, dat eigenlijk de daarmee verbonden afdeelingen niet veel te zeggen hebben. Het één of het ander, hoofdelijke stemming, zooals Arnhem en Delft voorstellen, of stemming door de afdeelingen, volgens het door het reglement bepaalde aantal stemmen. Het eerste achtik minder gewenscht; het aantal leden, dat op de vergaderingen meestemt, is in den regel niet groot genoeg, om in de hoofdelijke stemming een grootere waarborg te zien, dat de gewilde man gekozen wordt. De verkiezing door de algemeene vergadering geschiedt door de afdeelingen, laat dan ook het grostal door de afdeelingen opgemaakt worden. Er kunnen 138 stemmen uitgebracht worden, zonder Amsterdam 132, dus voor ieder district 16 of 17. Bij deze indeeling zullen afdeelingen met 5, 6 of 7 stemmen geen overwegenden invloed uitoefenen. Bij een indeeling naar het aantal leden zal, behalve uit Amsterdam, waarschijnlijk voortdurend uit den Haag, Rotterdam en Utrecht een lid in het hoofdbestuur zitting hebben. In de tweede plaats moet toch ook eenige rekening worden gehouden met de uitgestrektheid der districten. Noord- en Zuid-Holland tellen samen evenveel leden als alle andere provinciën samen, waarvan 800 in Amsterdam, den Haag, Rotterdam en Leiden, die samen $\frac{1}{3}$ van het geheel aantal leden tellen. Het aantal stemmen bedraagt 56; hoewel in elk geval deze beide provinciën een groot overwicht verkrijgen, is het toch wenschelijk dit overwicht niet grooter te maken, dan het nu is.

Het eenvoudigste schijnt het mij, de afdeelingen te vereenigen tot districten, die alle een even groot aantal stemmen uitbrengen; bij een vacature wordt door iedere afdeeling van het district een candidaat aan den secretaris-hoofdbestuurder opgegeven, die evenals nu daarvan een lijst opmaakt, waaruit de algemeene vergadering kiest. Deze regeling is eenvoudig en iedere afdeeling heeft medezeggenschap.

Een bezwaar is de samenkoppeling met de ontvangst der algemeene vergadering. De reden, waarom indertijd de bestaande regeling werd gewijzigd, was dat ieder lid gelijkelijk behoort bij te dragen in de kosten. In de praktijk komt daar niet veel van terecht. Vroeger ontving één afdeeling en werden onderdeelen aangeboden door enkele kleinere. Nu ontvangt het gewest, voortaan het district en worden enkele onderdeelen aangeboden door de afdeeling, waar de Maatschappij vergadert. Heel groot is het verschil niet. Alleen betalen nu alle leden mee. Waarom niet één stap verder gegaan en de kosten gebracht direct ten laste der algemeene kas? Laat de algemeene vergadering weer jaarlijks de plaats vaststellen en uit de algemeene kas een vaste som worden uitgekeerd aan de ontvangende afdeeling(en), zooals nu reeds geschiedt ten opzichte van de vergaderingskosten. De voorbereiding komt toch

voor rekening van de afdeling, waar de Maatschappij vergadert en de in-deeling in districten is niet gebonden aan het aantal leden 1).

Beide denkbeelden, een betere verdeling van lasten en een betere samenstelling van het hoofdbestuur, kunnen beter worden verkregen door beide van elkaar los te maken.

Stiens, 25 Maart 1908.

DR. L. DE JAGER.

Het eerstgenoemde bezwaar van collega DE JAGER wordt ondervangen door de ook overigens gewenschte bepaling, dat de secretaris en de penningmeester te Amsterdam moeten wonen en met den voorzitter het dagelijksch bestuur uitmaken. Vergelijk de amendementen van Amsterdam op artt. 75 en 76. De penningmeester behoort, om zijn langjarige ervaring als hoofdbestuurslid en om zijn grondige bekendheid met de geldmiddelen der maatschappij, evenzeer in het dagelijksch bestuur thuis als de secretaris. Er blijven dan 9 bestuursleden over, die op voordracht van de districten worden gekozen en die geen van allen in Amsterdam behoeven te wonen.

Amsterdam, 31 Maart 1904.

H. BURGER.

HET VOORSTEL C. VAN DE AFDEELING AMSTERDAM.

Het Tijdschrift bracht ons heden de voorstellen voor de a. s. algemeene vergadering. Omtrent voorstel C. wil ik enkele opmerkingen maken.

Het ontstaan van dit voorstel is, naar het mij voorkomt, te danken aan de Appingedammer zaak en de artikelen in dit *Tijdschrift* van de H.H. PINKHOF (11 Jan. l.l.) en BURGER (18 Jan. l.l.). Deze beide artikelen, het voorstel zelf met zijne zeer sobere toelichtingen, en het praeadvies van het hoofdbestuur is dus wel de directe lectuur hierover; het geval VAN DER MEULEN zelf heeft als uitzonderingsgeval hier niets meer mede te maken.

Wat treft ons nu in deze geheele zaak? Naar mijn bescheiden meening dit, dat geen van allen duidelijk aangeven, wat de werkzaamheden van bedoelde commissie zullen zijn. Men heeft zoo gevoeld, dat de Maatschappij op dit gebied iets moest gaan doen. Maar wat?

Collega PINKHOF spreekt van een commissie voor *rechtsbescherming*, (een min gelukkige uitdrukking) en biedt zijn plan ter overweging aan. Prof. BURGER zegt, dat hij gaarne zou meehelpen, tot het vinden van den vorm, waaronder zulk een commissie het meest nuttig werkzaam zou kunnen zijn.

De afd. Amsterdam doet een voorstel, maar is nog niet eens overtuigd van de wenschelijkheid van zulk een commissie; zij toch wil eerst deze wenschelijkheid nog doen onderzoeken.

Het praeadvies van het hoofdbestuur luidt, om er aan toe te voegen: of

1) Bij de voorgestelde ontvangst door de districten zal vermoedelijk beurtelings in verschillende plaatsen van het district worden vergaderd. In de door Arnhem gegeven schets telt district I maar één, district VI 5 geschikte plaatsen. Met deze 7 districten zou dus de algemeene vergadering om de 7 jaar te Amsterdam, om de 35 jaar te Arnhem plaats hebben. Met 9 districten krijgt men vrijwel hetzelfde.